

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

แนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

**Guidelines for Learning Resources Utilization of Secondary Schools
in Kamphaengphet Province under the Office
of Secondary Educational Service Area 41**

ฤติมา เขียวเกิด (Ruetima Kaeokoet) * ธาณี เกสทอง (Thanee Gesthong) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและศึกษาแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) ศึกษาแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการจัดประชุมกระบวนการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา 3) ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้

2. แนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ดังนี้ 1) แนวทางการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาควรสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ มาวิเคราะห์ความเหมาะสมกับหลักสูตร และจัดทำเป็นสารสนเทศ 2) แนวทางการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริมการให้ความรู้ให้กับครู ให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้แหล่งการเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอน 3) แนวทางการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรกำหนดวิธีการ และเครื่องมือประเมินผล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม 4) แนวทางการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมินในการใช้แหล่งการเรียนรู้มาพัฒนาเป็นงานวิจัย

คำสำคัญ การใช้แหล่งเรียนรู้

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ruetima009@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ ดร.ธาณี เกสทอง คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

thaneegesthong@gmail.com

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

Abstract

This research aimed to study the state and to present the guidelines for learning resources utilization of secondary schools in Kamphaeng Phet Province under the Office of Secondary Educational Service Area 41. The research was conducted in two stages: 1) Studying the state of learning resources utilization of secondary schools from the sample group of 297 administrators and teachers of these schools. The research tool used was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. 2) Studying the guidelines for learning resources utilization of secondary schools in Kamphaeng Phet Province under the Office of Secondary Educational Service Area 41 by focus group discussion of 7 experts with content analysis. The research results are as follows:

1. The state of learning resources utilization of secondary schools in Kamphaeng Phet Province under the Office of Secondary Educational Service Area 41 as a whole was at the moderate level, ranking from high to low as 1) evaluation of learning resources utilization , 2) problem solving, improvement and development, 3) learning resources utilization in practice, and 4) learning resources utilization planning.

2. The guidelines for learning resources utilization of secondary schools in Kamphaeng Phet Province under the Office of Secondary Educational Service Area 41 comprised the following. 1) Learning resources utilization planning; the school should survey to get the data of learning resources so as to analyze for the suitability with the curriculum, 2) Learning resources utilization practice; the school should encourage giving knowledge to the teachers, to let the teachers, parents and students take part in using learning resources with learning and instruction arrangement. 3) Evaluation of learning resources utilization; the should specify methods and tools for evaluation, checking, following-up and evaluating learning resources utilization appropriately. 4) Problem solving, improvement and development; the school should encourage the teachers to use the results of learning resources utilization evaluation in their further research development.

Keyword: Learning resources utilization

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 มีสาระสำคัญว่า ประชาชนไทยมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดประสบการณ์ด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณค่าที่จำเป็นต่อชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น. 15 – 16) จากการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมพัฒนาประเทศพื้นฐานในการดำรงชีวิต การพัฒนาสมรรถนะและทักษะกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น. 2) และการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ได้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการใช้สื่อการเรียนรู้ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท (กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543, น. 18)

โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ 32 โรงเรียน โดยแบ่งตามอำเภอต่างๆ 11 อำเภอ ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการด้านการวางแผนและดำเนินการดำเนินงานตามแผนมีการปฏิบัติในระดับน้อย ด้านการตรวจสอบ ทบทวน ติดตามและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานมีการปฏิบัติในระดับน้อย (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41, 2555, น. 38 – 40)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ในการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
2. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

ประเภทของงานวิจัย เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารจำนวน 78 คน และครูจำนวน 1,134 คน รวมทั้งหมด 1,212 คน ในจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จาก 32 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูจำนวน 297 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จากกำหนดขนาดตัวอย่างเปิดตารางเคริจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วยตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพทางการใช้แหล่งเรียนรู้ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวความคิดของ ลิเคิร์ท (Likert, อ้างอิงใน ล้วน สายยศและอังคณา, 2538, น.163-164) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดค่าแปลความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร โดยให้ผู้บริหารและครูเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม พร้อมหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ไปยังสถานศึกษาพร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 7 - 16

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

กรกฎาคม 2557 และได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 297 ฉบับ ครอบคลุมตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. ออกแบบและลงรหัสข้อมูลในแบบสอบถามกับเครื่องคอมพิวเตอร์
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์
4. วิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ด้วยการแปลความหมายของระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายค่าเฉลี่ยผู้วิจัยได้ประยุกต์ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$)

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

ผู้วิจัยนำสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ระดับต่ำสุด 3 อันดับแรกของแต่ละด้าน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการแก้ไขปัญหาปรับปรุง และพัฒนา รวบรวมเป็นแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสม ของร่างแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการแก้ไขปัญหาปรับปรุง และพัฒนา เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบใน 2 ลักษณะคือ

1. ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอหากเหมาะสมให้พิจารณาว่า คงเดิม
2. ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอ หากไม่เหมาะสมให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมในร่างเพื่อการปรับปรุงต่อไป

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ และ

ขอความเห็นชอบ

2. ทบทวนและประสานผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

3. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมประชุม
กระบวนการสนทนากลุ่ม

4. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ และเขียน
รายงานการวิจัย ตลอดจนจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มพร้อมส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ใช้การวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าได้สรุปผลดังนี้

1.1 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การวางแผนการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลจากกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้สูงสุด และด้านที่มีสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ อันดับต่ำสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อการวางแผนดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือการวางแผนประชาสัมพันธ์แผนการใช้แหล่งเรียนรู้กับชุมชนให้แก่ผู้ปกครอง รองลงมาคือการกำหนดปฏิทินการนำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้สู่การปฏิบัติที่เป็นระบบอย่างชัดเจน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษามีการประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจการใช้แหล่งเรียนรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สูงสุด และด้านที่มีสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ อันดับต่ำสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ การจัดกิจกรรมรณรงค์การใช้แหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือการประสานงานกับวิทยากรท้องถิ่นเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ รองลงมาการประสานงานกับวิทยากรท้องถิ่นเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือการจัดอบรมการใช้แหล่งเรียนรู้ให้แก่ครู และนักเรียน

1.3 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ใช้แหล่งเรียนรู้ของครูและนักเรียนสูงสุด และด้านที่มีสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ อันดับต่ำสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลจากกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือการรายงานปัญหาและอุปสรรค พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในการใช้แหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภท รองลงมาคือการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลโครงการ/กิจกรรม ก่อนและหลังการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีระบบชัดเจน

1.4 สภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ของครูสูงสุด และด้านที่มีสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ อันดับต่ำสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ การวิจัยศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือการวิเคราะห์ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อแก้ไขปัญหา และปรับปรุง รองลงมาคือการจัดการประชุม สัมมนาของบุคลากรที่รับผิดชอบ โดยสรุป ผลการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะในแต่ละปีการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาและปรับปรุง

2. เสนอแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

2.1 ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรสำรวจแหล่งเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อการวางแผนดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ดำเนินการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกของสถานศึกษา วิเคราะห์ว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและวิชาใด และ สรุปข้อมูลทำเป็นระเบียบแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยแยกตามประเภทของแหล่งเรียนรู้ และแยกออกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมรณรงค์การใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การสร้างความตระหนักให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เห็นความสำคัญของการใช้แหล่งการเรียนรู้ มีการจัดนิทรรศการแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดกำแพงเพชร และเปิดเวทีให้กับนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมการจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในจังหวัดกำแพงเพชร

2.3 ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลจากกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ จัดทำตัวชี้วัดให้ชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง และสัมพันธ์กับวิธีการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ รายวิชาและระดับชั้น ในการไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้

2.4 ด้านการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา ควรศึกษาสภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ และ นำผลการประเมินในการใช้แหล่งการเรียนรู้ มาพัฒนาเป็นงานวิจัย และส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเกี่ยวกับจากการใช้แหล่งเรียนรู้ควบคู่กับการเรียนการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จากการศึกษาทั้ง 4 ด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

1.1 ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ สภาพทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ขาดการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ เพื่อจัดทำเป็นสารสนเทศ และการวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับหลักสูตร และขาดการมีส่วนร่วมของ ตัวแทนของชุมชน เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ การใช้แหล่งการเรียนรู้ ในการวางแผน และกำหนดแนวทางการใช้แหล่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อำพร จันทรดา (2549) ได้ วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า สภาพปัญหาคือโรงเรียนไม่มีการวิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน การกำหนด ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนมีสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ และขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดแหล่ง เรียนรู้ในโรงเรียน

1.2 ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ สภาพทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ฝ่ายบริหารหรือครูไม่เห็นความสำคัญของการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุน ให้นักเรียนได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนีย์ อันติมานนท์ (2553) ได้วิจัย เรื่อง สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า ในภาพรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน พบว่า สภาพปัญหาคือ ความอำนวยความสะดวกในการ อนุญาตให้ครูพานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ การประสานงานกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ พานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อดูว่าครูวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ เมื่อใด

1.3 ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ สภาพทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เครื่องมือในการวัดและตรวจสอบผลการประเมินไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทของแหล่งเรียนรู้ ขาดความร่วมมือ จากผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณา การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลแหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภท เพื่อให้ สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ รายวิชาและระดับชั้น ในการไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ บัญญัติ ปัน อินทร์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของ โรงเรียนบัวสลีวิทยา อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้มีสภาพปัญหา คือ ด้านโรงเรียนและผู้มีส่วนร่วมได้ร่วมกันจัดหา หรือจัดทำเครื่องมือในการวัดและตรวจสอบผลการประเมิน ร่วมกันวางแผนการประเมินผลการดำเนินงาน การใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.4 ด้านการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา สภาพทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยการใช้แหล่งเรียนรู้ควบคู่กับการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็น ข้อมูลไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อุมาวดี ยลวงค์ (2553) วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

บุรีรัมย์ เขต2 พบว่า ในกระบวนการบริหารงานอาจได้รับการปฏิบัติจริง แต่เมื่อพบปัญหาทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ไม่ได้นำปัญหาที่ค้นพบมาแก้ไขอย่างจริงจัง

2. แนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ แนวทางการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ได้แก่ ควรสำรวจแหล่งเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเหมาะสมกับหลักสูตร และจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อการวางแผนดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ และจัดทำปฏิทินการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญา ประเสริฐไทย (2555) วิจัยเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเวียงเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้กล่าวว่า ควรวางแผนและจัดระบบการใช้แหล่งเรียนรู้ เช่น จัดทำปฏิทินการใช้แหล่งเรียนรู้ล่วงหน้า ควรสนับสนุน จัดสรรงบประมาณในการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น เช่น ใช้งบประมาณแต่ละกลุ่มสาระ ควรรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้เป็นคณะทีมงาน และร่วมมือจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ด้านการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ แนวทางการปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ได้แก่ ควรส่งเสริมการให้ความรู้ให้กับครู เช่น อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้แหล่งการเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ มงคล พลภูมิ (2551) วิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้กล่าวว่า สถานศึกษาควรร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นๆเพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันอย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นประจำทุกปีการศึกษา ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพครูในการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณพัฒนาครูด้านการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างพอเพียง และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.3 ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ แนวทางการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ได้แก่ ควรกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม มีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลโครงการ/กิจกรรม และการกำหนดระยะเวลาในการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยา น้อยพญา (2553) วิจัยเรื่อง การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านทุ่งพร้าว (เพ็กกี้อีทคือก) อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต2 ได้กล่าวไว้ว่า ควรกำหนดผู้รับผิดชอบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การประเมิน ทบทวนปรับปรุงกระบวนการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามแผนปฏิบัติการ แผนยุทธศาสตร์ โครงการและแนว ดำเนินการของโรงเรียนที่กำหนดไว้ตามบริบทของโรงเรียน มีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์ผลการประเมินและสรุปผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้

2.4 ด้านการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา แนวทางการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาได้แก่ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำผลการประเมินในการใช้แหล่งการเรียนรู้ มาวิเคราะห์ผลการจัดการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และพัฒนาเป็นงานวิจัย เพื่อให้ทราบปัญหา นำไปสู่การแก้ไขปัญหา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ดีขึ้น และเกิดประโยชน์ที่แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พรสวรรค์ วิษณุวงศ์ (2552)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

วิจัยเรื่อง การจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอน ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในเขตภาคกลาง ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนควรนำข้อมูลผลการจัดการแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ มาใช้อย่างเป็นระบบให้มากขึ้น เพราะจะทำให้การจัดการเรียนการสอนในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ นฤมล จันทร์ตะพาน (2553) วิจัยเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทุ่งกวาววิทยาคม จังหวัดลำปาง ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาศักยภาพส่งเสริมบุคลากรให้มี ความรู้ความสามารถในการจัดแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีความสนใจที่จะเรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ เลือกใช้วิธีการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีสำรวจแหล่งเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล ในทุกปีการศึกษา เพื่อให้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจุบัน และวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้
2. ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมรณรงค์การใช้แหล่งเรียนรู้ เช่น จัดอบรม สัมมนา จัดนิทรรศการ ทักษะศึกษา เป็นต้น
3. ควรมีวิเคราะห์การวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับแหล่งเรียนรู้
4. ควรจัดอบรมให้ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้แก่ครู และการนำผลการใช้มาพัฒนาวิจัยในการเรียนการสอนของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้ในแต่ละด้านเชิงลึก ฝึกหารูปแบบส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของตนเองให้มากขึ้น
2. ควรพัฒนาคู่มือการวิจัยและสื่อประกอบการใช้แหล่งเรียนรู้ จังหวัดกำแพงเพชร

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). คู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ครูสภา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กัญญา ประเสริฐไทย. (2555). “การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเวียงเชียงแสน จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

- กัลยากร น้อยพญา. (2553). “การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน บ้านทุ่งพร้าว (เพ็ญคีรีทศก้อง) อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2”. การศึกษา อิศระคุสาตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย
- ทัศนีย์ อันติมานนท์ (2553). “สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัด พังงา”. วิทยานิพนธ์คุสาตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ
- นฤมล จันทร์ดี. (2553). “การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทุ่งกวาววิทยาคม จังหวัดลำปาง”. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- บัญญัติ ปันอินทร์ (2554). “แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยความร่วมมือร่วมของ โรงเรียนบัวสลีวิทยา อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์คุสาตรมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- พรสวรรค์ วิษณุวงศ์ (2552). “การจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอน ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในเขต ภาคกลาง”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การจัดการศึกษา). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ
- มงคล พลภูมิ. (2551). “สภาพการดำเนินงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 1”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราช ภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม
- มาวดี ยลวงค์ (2553). “สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานุริรักษ์ เขต 2”. วิทยานิพนธ์คุสาตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย ราชภัฏนุริรักษ์, นุริรักษ์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (2555). รายงานสภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. กำแพงเพชร
- อำพร จันทร์ดา. (2549). “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 2”. วิทยานิพนธ์คุสาตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราช ภัฏเทพสตรี, ลพบุรี